

Det kongelige kultur- og kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 2003/00939-2
Arkivkode: C00 &00
Saksbehandler: Astrid Merethe Svele
Deres referanse: 2003/1372 ME/ME1
CBU:elt
Dato: 24.06.2003

Også sendt elektronisk til : asap@kkd.dep.no

UTKAST TIL ENDRINGER I ÅNDSVERKLOVEN M.M. – HØRINGSSVAR

Det vises til departementets høringsbrev av 02.04.03, hvor høringsfrist er satt til den 25.06.03. Kommunenes Sentralforbund (KS) gir med dette sin høringsuttalelse til utkast til endringer i åndsverkloven m.m.

KS avgrensner sin høringsuttalelse til å gjelde spørsmål av særlig interesse for sine medlemmer, dvs. kommuner, fylkeskommuner og bedriftsmedlemmer.

1. Generelt om EØS-rettslige forpliktelser

Departementets forslag til endringer i åndsverkloven m.m. er i følge departementet i det vesentlige forslag om gjennomføring til norsk rett av Europaparlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF ”om harmonisering av visse aspekter af opphavsret og beslægtede rettigheter i informationssamfundet” (heretter kalt opphavsrettsdirektivet). Direktivet er et harmoniseringsdirektiv, i den forstand at den er ment å harmonisere lovgivningen innen EU.

Det er ut fra høringsbrevet uklart om opphavsrettsdirektivet er gjort til en del av Norges EØS-rettslige forpliktelser. KS er imidlertid blitt orientert av departementet om at direktivet ikke er innlemmet i EØS-avtalen. KS kan derfor i utgangspunktet ikke se at norske myndigheter har noen plikt til å implementere direktivet. Ut i fra departementets høringsbrev konstaterer KS at departementet likevel er innstilt på å implementere direktivet med de følger dette får hva gjelder EF-domstolens rettspraksis som en tolkningskilde.

KS vil på generelt grunnlag fremheve at norske myndigheter bør være varsom med å gi lovbestemmelser som går utover de minstepforpliktelser som følger av EØS-avtalen, samt at man søker å anvende de unntaksregler som direktiv åpner for.

2. Høringsforslaget

KS vil fremheve at man ønsker et praktikabelt regelverk som er minst mulig begrensende hva gjelder den kommunale sektors interesse i å kunne benytte seg av opphavsrettslige frembringelser uten for store økonomiske kostnader. KS mener det er viktig at det offentliges interesser ivaretas også innen kommunal sektor, som bl.a. omfatter biblioteker så vel som undervisnings- og helseinstitusjoner m.v. I den grad direktivet således for eksempel åpner for å unnta visse frembringelser fra direktivvernet, eller direktivet åpner for at kompensasjonen kan nedsettes eller endog bortfalle, mener KS at denne adgangen bør benyttes.

KS har merket seg at forslaget i § 16 a om avtalelisensordning for bibliotek ikke er nærmere belyst hva gjelder de økonomiske kostnadene samt de mer praktiske sider ved forslaget. KS vil påpeke at det å lovfeste en særskilt avtalelisensordning krever en grundig vurdering i forkant. KS etterlyser her en utredning hvor disse forhold vurderes nærmere.

Det bes også om at departementet påser at lovgivningen ikke åpner for dobbel betaling for benyttelse av frembringelser, i den forstand at det for samme bruk eller aktivitet ikke skal betales flere typer vederlagsordninger.

Utover de ovennevnte forhold har KS særskilte merknader til to punkter i høringsutkastet:

Høringsutkastets pkt. 3.2 om tilgjengeliggjøring for allmennheten

Departementet foreslår at uttrykket ”fremføres utenfor det private område” i åndsverkloven § 2 tredje ledd erstattes med ”offentlig fremføring”. Departementet har presisert at det med endringen ikke er tilsiktet noen realitetsendring.

KS legger til grunn at det forhold at en fremføring skjer i kommunal regi, ikke automatisk innebærer at det foreligger noen ”offentlig fremføring” i lovens forstand. KS er enig med departementet i at dette forhold må avgjøres ut fra en konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Høringsutkastets pkt. 3.4.5 om opptak av kringkastingssendinger innen helseinstitusjoner m.v.

Departementet har i høringsutkastets pkt. 3.4.5, påpekt at dagens ordning etter åndsverkloven § 15 er mye snevrere enn det direktivet tillater. Departementet uttaler at det med hjemmel i bestemmelsen etter dagens ordning ”ikke[er] tillatt at institusjoner f.eks. bygger seg opp et eget arkiv med populære kringkastingssendinger.”

KS er av den oppfatning at lovgivningen ikke bør være snevrere enn direktiv tillater, jf. også pkt. 1 ovenfor. Når opphavsrettsdirektivet tillater reproduksjoner og heller ikke krever at opptak skal slettes umiddelbart etter bruk, mener KS at dette forhold bør gjenspeiles i lovgivningen. KS vil her også påpeke at det er et særskilt behov for å ivareta de svakere brukergrupper av institusjoner. KS mener hensynet til svake brukergrupper ikke tiltrekkelig ivaretas i dagens lovgivning. Det å kunne bygge opp et arkiv med opptak av populære programmer for intern bruk på institusjonen, vil være med å gi brukerne økt trivsel innenfor de begrensede økonomiske rammer kommunale institusjoner har. Det er også svært lite praktisk at loven legger opp til tidsvurderinger om hvor snart programmer må ses før de må slettes. KS kan vanskelig se at videoopptak gjort til bruk for personer som bor på/bruker institusjoner, skiller seg fra opptak til eget bruk gjort av personer som ikke er knyttet til en

institusjon. KS er således ikke enig med departementet i at dagens ordning innebærer at pasienter på institusjoner har en noenlunde lik tilgang på kringkastingsprogrammer som i sine hjem.

KS foreslår på ovennevnte grunnlag at departementet endrer åndsverkloven § 15 slik at også institusjoner får mulighet til fritt å kunne gjøre opptak og arkivering av kringkastingsprogrammer til internbruk.

Med vennlig hilsen

Børge Benum
Leder KS-advokatene

Astrid M. Svele
advokat

Kopi: Kommunal- og regionaldepartementet